

REGELVERKSVEILEDER

IMPORT AV SERTIFIKATPLIKTIG TRE (TØMMER, TRELAST, FLIS OG ANDRE PRODUKTER AV TRE)

PUBLISERT JANUAR 2022

Aktuelt regelverk

- [Lov om matproduksjon og mattrygghet mv. \(matloven\) \(LOV-2003-12-19-124\)](#)
- [Forskrift om planter og tiltak mot planteskadegjørere \(FOR-2000-12-01-1333\)](#)
- [Forskrift om tiltak mot *Phytophthora ramorum* \(Werres et al., 2001\) FOR-2003-03-17-341.](#)

Innholdsfortegnelse

1	Hvem gjelder veilederen for?	5
1.1	Hva menes med sertifikatpliktig tre?	5
2	Introduksjon til import av sertifikatpliktig tre.	6
2.1	Hvilket regelverk må du forholde deg til?	6
2.2	Hvilke plikter har du ved import av sertifikatpliktig tre?	6
2.3	Hva du må gjøre for hver importsending.	7
2.4	Noen varer av tre og bark er forbudt å importere.	8
2.5	Hvilke varegrupper av tre er sertifikatpliktige?	9
2.5.1	Sertifikatpliktig tre etter plantehelseforskriften.	9
2.5.2	Det er også ytterligere sertifikatkrav på import av tre av visse treslag fra USA.	12
2.5.3	Krav om plantesunnhetssertifikat ved import av bark.	12
2.5.4	Noen varegrupper er ikke omfattet av sertifikatplikten.	12
2.6	Noen varer av tre har spesielle krav knyttet til seg.	13
2.7	Hva innebærer internkontroll?	13
2.8	Hva vil det si å ha nødvendig kompetanse?	13
3	Slik registrer du virksomheten og melder inn importsendinger i skjematjenesten.	14
3.1	Du må først registrere deg som importør.	14
3.2	Import av sertifikatpliktig tre skal forhåndsmeldes til Mattilsynet.	14
3.3	Kan innmeldingen av import settes bort til noen andre, f.eks. en speditør?	14
4	Mottakskontroll	15
4.1	Dokumentkontroll	15
4.1.1	Plantesunnhetssertifikat	15
4.1.2	Reeksportsertifikat	15
4.1.3	Hvordan kontrollerer du at plantesunnhetssertifikatet er riktig?	15
4.1.4	Du må kontrollere alle vedleggene til sertifikatet.	17
4.1.5	Du må kontrollere at opprinnelsesland er ført opp på sertifikatet.	17
4.1.6	Du må kontrollere om riktig tilleggserklæring står oppført på sertifikatet.	18
4.1.7	Hva gjør du om plantesunnhetssertifikatet er feil?	18
4.1.8	Hva gjør du om originalt plantesunnhetssertifikat ikke følger sendingen?	18
4.1.9	Hvor lenge må du oppbevare sertifikatene?	19
4.2	Identitetskontroll - hvordan kontrollerer du at sendingen er i samsvar med sertifikatet?	19
4.3	Fysisk kontroll av sendingen.	19
4.3.1	Hva bør du se etter ved fysisk kontroll av varepartiet?	19
4.3.2	Hva betyr det at treet skal være avbarket?	21
4.3.3	Plantehelserisiko i noen ulike varegrupper av tre.	22
4.3.4	Du må vite hvilke skadegjørere du skal se etter.	24
4.4	Hvor kan du lære mer om skadegjørerne?	27
4.5	Hva gjør du om du oppdager karanteneskadegjørere?	28
4.6	Du må også se etter skadegjørere som ikke er nevnt i regelverket.	28
4.7	Hvor skal den fysiske mottakskontrollen gjennomføres?	28
4.8	Du må ivareta HMS.	29
4.9	Du må også kontrollere treemballasjen som følger importsendinger.	29

4.10	Kan mottakskontrollen settes bort til noen andre?	31
4.11	Hva betyr det at sendingen skal oppbevares samlet?	31
5	Når mottakskontrollen er gjennomført.	32
5.1	Hvordan melder du inn at mottakskontrollen er gjennomført?	32
5.2	Når kan du ta i bruk eller disponere varen?	33
5.3	Hvordan ser du om Mattilsynet har frigitt sendingen?	33
5.4	Hva kan være grunnen til at en sending ikke er frigitt av Mattilsynet?	33
5.5	Kontroll av importsendinger på «samlesertifikater».	33
6	Kontakt oss	34
7	Vedlegg	35
7.1	Vedlegg 1 - tilleggserklæringer tre og bark.	35

1 Hvem gjelder veilederen for?

Denne veilederen er utarbeidet av Mattilsynet til hjelp for virksomheter som importerer sertifikatpliktig tre (tømmer, trelast, flis, produkter av tre, m.m.). Den gjelder også for virksomheter som gjør mottakskontroll og andre som er involvert i import av sertifikatpliktig tre. Veilederen beskriver hvordan importen skal foregå for å være i samsvar med plantehelsereguleringen.

Merk at dette kun er en veileder som ikke er rettslig bindende. Veilederen må derfor leses sammen med det [aktuelle regelverket](#).

Mattilsynet har [flere veiledere om import på våre nettsider](#), blant annet om bruk av skjematjeneste, internkontroll og import av varer som planter, poteter og frø. [Informasjon om privat import av planter og frø](#) finner du også på våre nettsider.

1.1 Hva menes med sertifikatpliktig tre?

I denne veilederen vil begrepet «tre» inkludere ikke-levende trær og planter.

Du finner en oversikt over varene som er omfattet av begrepet «sertifikatpliktig tre» og av importkravene i [kapittel 2.5](#).

Bark er ikke inkludert i begrepet «tre», men det er visse regelverkskrav også for import av bark. Du kan lese mer om det i [kapittel 2.5.3](#).

For noen produkter av tre (f.eks. møbler) gjelder ikke sertifikatplikten, og de er derfor ikke omfattet av denne veilederen. Se [kapittel 2.5.4](#).

Sertifikatpliktig tre er varer av tre som har krav til plantesunnhetssertifikat ved import

«Sertifikatpliktig tre», kan i denne sammenhengen inkludere blant annet:

- Tømmer, trelast, ved til brensel
 - Flis, spon, sagflis, treavfall
 - Staur, kløyvde stokker, jernbanesviller
 - Visse produkter som er laget av tre (kasser, esker, dunker, kabeltromler, paller, ferdigfabrikerte hus m.m.)
-

I de fleste tilfeller angir forskriften spesifikt hvilke varegrupper som er inkludert når begrepet «tre» blir brukt. Men, dersom dette ikke er spesielt oppført, så har plantehelseforskriften følgende generelle definisjon i vedlegg 13:

Tre: Om annet ikke er spesielt angitt:

a) Tre med eller uten bark som helt eller delvis har beholdt den opprinnelige, runde overflate og treavfall, flis, spon mv. som er laget av slikt tre. b) Tre benyttet som underlag, mellomlegg, paller eller emballasje, hvis dette anses for å kunne føre med seg eller spre planteskadegjørere.

2 Introduksjon til import av sertifikatpliktig tre.

Vi har et strengt regelverk for import av sertifikatpliktig tre til Norge fordi vi ønsker å opprettholde den gode plantehelsen vi har her i landet. Skogen og naturmiljøet i Norge trues av skadegjørere som kan følge import av blant annet tømmer og andre treprodukter. Andre land har planteskadegjørere vi ikke har her i landet, og disse kan gjemme seg i treet som blir importert. Som importør har du et ansvar for at du ikke innfører alvorlige planteskadegjørere med importerte varer.

2.1 Hvilket regelverk må du forholde deg til?

[Forskrift om plantehelse](#) og [matloven](#) er regelverk du må forholde deg til ved import av sertifikatpliktig tre. For noen varer gjelder også [Forskrift om tiltak mot *Phytophthora ramorum*](#).

2.2 Hvilke plikter har du ved import av sertifikatpliktig tre?

Du som er importør plikter å					
Registrere deg som importør	Kjenne til importkravene	Ha internkontroll	Ha nødvendig kompetanse	Kjenne til aktuelle skadegjørere	Forhåndsmelde importen, gjennomføre mottakskontroll og bekrefte denne

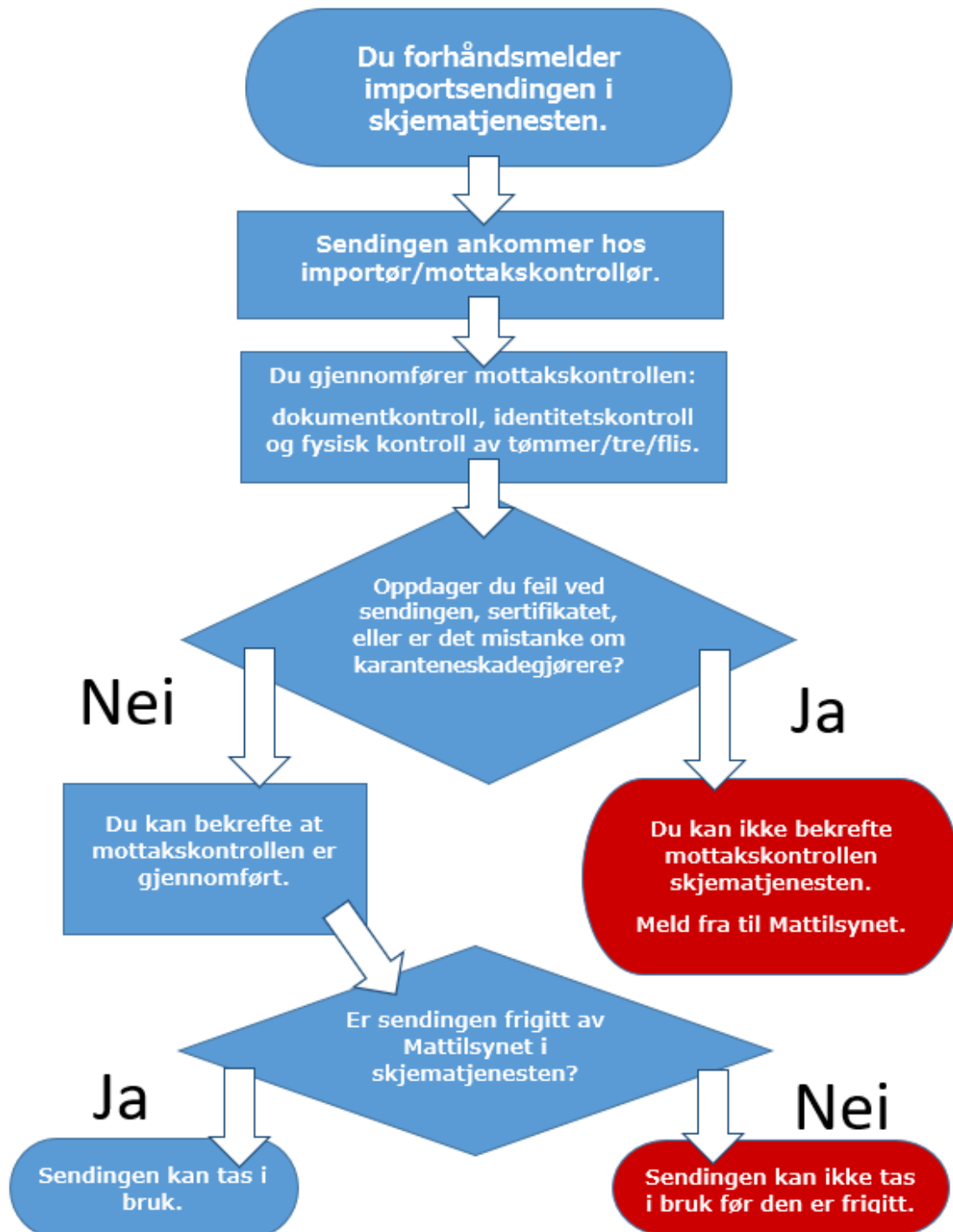
Figur 1 Plikter du som importør har når du importerer sertifikatpliktig tre.

Før du begynner å importere må du sette deg inn i regelverket for import. I punktene nedenfor får du en rask oversikt over hvilke plikter du har som importør. Du kan lese mer om hvert punkt lenger ut i veilederen.

- Du må registrere deg som importør ([se kapittel 3](#)).
- Du må vite om det er lov å importere de aktuelle varene ([se kapittel 2.4](#)), om det er sertifikatkrav knyttet til de varene av tre du vil importere ([se kapittel 2.5](#)) og om det er spesielle importkrav knyttet til varen ([se kapittel 2.6](#)).
- Virksomheten din må ha internkontroll ([se kapittel 2.7](#)).
- Du må ha nødvendig kompetanse for å kunne oppfylle kravene i regelverket ([se kapittel 2.8](#)).
- Du må kjenne til de aktuelle karanteneskadegjørere, som kan følge med varene du importerer ([se kapittel 4.3](#)).
- I flytskjemaet i [figur 2](#) ser du hva du må gjøre for hver importsending, før du kan omsette, eller ta varene i bruk.

2.3 Hva du må gjøre for hver importsending.

Flytskjema for import av sertifikatpliktig tre

Figur 2 Flytskjemaet som viser hva du må gjøre for hver importsending, før du kan omsette, eller ta varene i bruk.

2.4 Noen varer av tre og bark er forbudt å importere.

Aktuelt regelverk er §16 og vedlegg 3 i forskrift om plantehelse

Du finner en oversikt over hvilke varer av tre som er forbudt å importere i [vedlegg 3 i plantehelseforskriften](#). Ved import av tømmer og andre treprodukter er det spesielt viktig å undersøke om det er lov å importere varen fra de opprinnelsesområdene du vil handle fra. I tabellen nedenfor har vi gjengitt forbudet som gjelder tre og bark.

Tabell 1. Varegruppene i tabellen er ikke tillatt å importere, dersom de består av treslagene (art) og kommer fra opprinnelsesområde som er gitt i tabellen.

Treslag (art)	Varegruppe	Opprinnelsesområde
<i>Coniferales</i> (bartrær)	Tre med bark (unntatt treemballasje i henhold til ISPM 15 som er i bruk eller har vært i bruk og som oppfyller krav fastsatt i plantehelseforskriften vedlegg 4A punkt 1.2) Flis av tømmer med bark Isolert bark og treavfall	Ikke-europeiske land og Portugal
<i>Coniferales</i> (bartrær)	All flis	Canada, Kina, Japan, Korea, Mexico, Portugal, Taiwan og USA
<i>Castanea Mill.</i> (kastanje) <i>Quercus L.</i> (eik)	Isolert bark (unntatt bark av <i>Quercus suber L.</i>) og treavfall	Ikke-europeiske land
<i>Populus L.</i> (poppel)	Isolert bark og treavfall	Land på det amerikanske kontinent
<i>Betula L.</i> (bjørk)	Flis, spon og treavfall som helt eller delvis stammer fra <i>Betula L.</i> (bjørk)	Canada, USA

Figur 3. Furuednematode kan gi stor skade i norsk barskog. Det er derfor forbudt å importere flis og tømmer av barte med bark fra land der furuednematode forekommer. Foto: Manuel

Manuel Galvão de Melo e Mota, EPPO.

2.5 Hvilke varegrupper av tre er sertifikatpliktige?

Noen varer av tre krever plantesunnhetssertifikat ved import. Om varen skal ha sertifikat avhenger av treslag (art), opprinnelsen (hvor treet har vokst) og varegruppen. Se pkt 2.5.1-4. Disse varene har sertifikatplikt siden de utgjør en risiko for å innføre alvorlige skogskadegjørere til Norge.

2.5.1 Sertifikatpliktig tre etter plantehelseforskriften.

Aktuelt regelverk er §19 og vedlegg 5A i forskrift om plantehelse

Plantehelseforskriften lister i [vedlegg 5A i plantehelseforskriften, nr 8](#) hvilke arter av tre, fra hvilke land og hvilke varer som krever plantesunnhetssertifikat. Oversikten er gjengitt i tabell 2 nedenfor.

Treslag fra noen opprinnelsesland er sertifikatpliktige, dersom varen hører til under en gruppe som er nevnt i del b av tabellen. Det er kun varegruppene som er oppgitt i del b som krever sertifikat.

I tillegg kommer sertifikatkrav ved import av visse treslag fra USA gitt i Forskrift om tiltak mot *Phytophthora ramorum*, [se avsnitt 2.5.2](#)

Tabell 2. Varer av tre som ved import skal være fulgt av plantesunnhetssertifikat.

Det er krav om plantesunnhetssertifikat ved import av tre, inkludert tre som ikke har beholdt sin naturlige runde overflate (unntatt treemballasje) dersom det:	
a) helt eller delvis er framstilt av en av følgende ordener eller slekter:	Med opprinnelse i
<i>Castanea</i> Mill. (ekte kastanje)	ikke-europeiske land og Italia
<i>Coniferales</i> (bartrær)	ikke-europeiske land og Portugal
<i>Populus</i> L. (poppel)	ikke-europeiske land og Italia
<i>Quercus</i> L. (eik)	ikke-europeiske land
<i>Fraxinus</i> L. (ask)	Canada, Japan, Kina, Den demokratiske folkerepublikk Korea, Republikken Korea, Mongolia, Russland, Taiwan og USA
<i>Betula</i> L. (bjørk),	Canada, Kina, Den demokratiske folkerepublikk Korea, Republikken Korea, Filippinene, Indonesia, Italia, Japan, Malaysia, Myanmar, Taiwan, USA, Vietnam
<i>Acer</i> L. (lønn), <i>Aesculus</i> L. (hestekastanje), <i>Alnus</i> Mill. (or), <i>Carpinus</i> L. (agnbøk), <i>Corylus</i> L. (hassel), <i>Fagus</i> L. (bøk), <i>Morus</i> L., <i>Platanus</i> L. (platan), <i>Prunus</i> L. (prunus), <i>Pyrus</i> L. (pære), <i>Salix</i> L. (pil), og <i>Ulmus</i> L. (alm)	Kina, Den demokratiske folkerepublikk Korea, Republikken Korea, Filippinene, Indonesia, Italia, Japan, Malaysia, Myanmar, Taiwan, USA, Vietnam

<i>Albizia</i> Durazz, <i>Cercidiphyllum</i> Siebold et Zucc. (hjertetre), <i>Elaeagnus</i> L., <i>Koelreuteria</i> Laxm., <i>Tilia</i> L. (lind)	Kina, Den demokratiske folkerepublikk Korea, Republikken Korea, USA
<i>Casuarina</i> L., <i>Citrus</i> L., <i>Cornus</i> L. (kornell), <i>Cotoneaster</i> Medik. (mispel), <i>Crataegus</i> L. (hagtorn), <i>Cryptomeria</i> D. Don., <i>Ficus</i> L., <i>Hibiscus</i> L., <i>Juglans</i> L. (valnøtt), <i>Lagerstroemia</i> L., <i>Litchi</i> Sonn., <i>Malus</i> Mill. (eple), <i>Mallotus</i> Lour., <i>Melia</i> L., <i>Rosa</i> L. (rose), <i>Vaccinium</i> L. og <i>Zanthoxylum</i> L.	Kina, Den demokratiske folkerepublikk Korea, Republikken Korea, Filippinene, Indonesia, Italia, Japan, Malaysia, Myanmar, Taiwan, Vietnam
Og b): Svarer til et av følgende underposisjonsnumre eller varenumre i tolltariffen	
44.01.11	Ved til brensel i form av stokker, kubber, vedtrær, kvister, kvistbunter eller liknende av bartrær
44.01.12	Ved til brensel i form av stokker, kubber, vedtrær, kvister, kvistbunter eller liknende av lauvtrær
44.01.21	Tre i form av fliser eller spon av bartrær
44.01.22	Tre i form av fliser eller spon av lauvtrær
44.01.40	Sagflis og treavfall, ikke agglomerert
44.03.21 44.03.22 44.03.23 44.03.24 44.03.25 44.03.26	Tømmer, også befridd for bark eller splintved eller grovt tilhogd eller tilskåret, av bartrær
44.03.91	Tømmer, også befridd for bark eller splintved eller grovt tilhogd eller tilskåret, av eik (<i>Quercus</i> spp.)
44.03.93 44.03.94	Tømmer, også befridd for bark eller splintved eller grovt tilhogd eller tilskåret, av bøk (<i>Fagus</i> spp.)
44.03.95 44.03.96	Tømmer, også befridd for bark eller splintved eller grovt tilhogd eller tilskåret, av bjørk (<i>Betula</i> spp.)
44.03.97	Tømmer, også befridd for bark eller splintved eller grovt tilhogd eller tilskåret, av poppel og osp (<i>Populus</i> spp.)
44.03.99	Tømmer, også befridd for bark eller splintved eller grovt tilhogd eller tilskåret, av annet enn bartrær, tropiske tresorter, eik (<i>Quercus</i> spp.), bøk (<i>Fagus</i> spp.), bjørk (<i>Betula</i> spp.), poppel og osp (<i>Populus</i> spp.) og eukalyptus (<i>Eucalyptus</i> spp.)
44.04.10	Kløyvde stokker, stolper og staurer, spissede, men ikke saget i lengderetningen, av bartrær

44.04.20	Kløyvde stokker; stolper og staurer, spissede, men ikke saget i lengderetningen, av lauvtrær
44.06.11 44.06.12	Jernbane og sporvegssviller av tre, uimpregnerte
44.07.11 44.07.12 44.07.19	Trelast saget eller kuttet i lengderetningen, knivskåret eller skrelt, også høvlet, pusset eller endeskjøtt, av tykkelse over 6 mm, av bartrær.
44.07.91	Trelast saget eller kuttet i lengderetningen, knivskåret eller skrelt, også høvlet, pusset eller endeskjøtt, av tykkelse over 6 mm, av eik (<i>Quercus</i> spp.)
44.07.92	Trelast saget eller kuttet i lengderetningen, knivskåret eller skrelt, også høvlet, pusset eller endeskjøtt, av tykkelse over 6 mm, av bøk (<i>Fagus</i> spp.)
44.07.93	Trelast saget eller kuttet i lengderetningen, knivskåret eller skrelt, også høvlet, pusset eller endeskjøtt, av tykkelse over 6 mm, av lønn (<i>Acer</i> spp.)
44.07.94	Trelast saget eller kuttet i lengderetningen, knivskåret eller skrelt, også høvlet, pusset eller endeskjøtt, av tykkelse over 6 mm, av kirsebærtre (<i>Prunus</i> spp.)
44.07.95	Trelast saget eller kuttet i lengderetningen, knivskåret eller skrelt, også høvlet, pusset eller endeskjøtt, av tykkelse over 6 mm, av ask (<i>Fraxinus</i> spp.)
44.07.96	Trelast saget eller kuttet i lengderetningen, knivskåret eller skrelt, også høvlet, pusset eller endeskjøtt, av tykkelse over 6 mm, av bjørk (<i>Betula</i> spp.)
44.07.97	Trelast saget eller kuttet i lengderetningen, knivskåret eller skrelt, også høvlet, pusset eller endeskjøtt, av tykkelse over 6 mm, av poppel og osp (<i>Populus</i> spp.)
44.07.99	Trelast saget eller kuttet i lengderetningen, knivskåret eller skrelt, også høvlet, pusset eller endeskjøtt, av tykkelse over 6 mm, av annet enn bartrær, tropiske tresorter, eik (<i>Quercus</i> spp.), bøk (<i>Fagus</i> spp.), lønn (<i>Acer</i> spp.), kirsebærtre (<i>Prunus</i> spp.), av ask (<i>Fraxinus</i> spp.), bjørk (<i>Betula</i> spp.) og poppel og osp (<i>Populus</i> spp.)
44.15.10	Kasser, esker, sprinkelkasser, dunker og liknende emballasje av tre; kabeltromler av tre
44.15.20	Lastepaller, kassepaller og andre paller av tre; pallekarmer
44.16.0010	Fat, tønner, kar, baljer, og annet bøkkerarbeid, samt deler dertil av tre, herunder tønnestaver, av eik (<i>Quercus</i> spp.)
94.06.10	Prefabrikkerte bygninger av tre

2.5.2 Det er også ytterligere sertifikatkrav på import av tre av visse treslag fra USA.

Aktuelt regelverk er § 4 i forskrift om tiltak mot *Phytophthora ramorum*.

I tillegg til krav om plantesunnhetssertifikat gitt i plantehelseforskriften (se pkt 2.5.1), så har forskrift om tiltak mot *Phytophthora ramorum* krav om plantesunnhetssertifikat ved import av tre av følgende arter: *Acer macrophyllum* Pursh., *Aesculus californica* Nutt., *Lithocarpus densiflorus* (H & A), *Quercus* L. og *Taxus brevifolia* Nutt med opprinnelse i USA.

2.5.3 Krav om plantesunnhetssertifikat ved import av bark.

Aktuelt regelverk er §19 og vedlegg 5A i forskrift om plantehelse

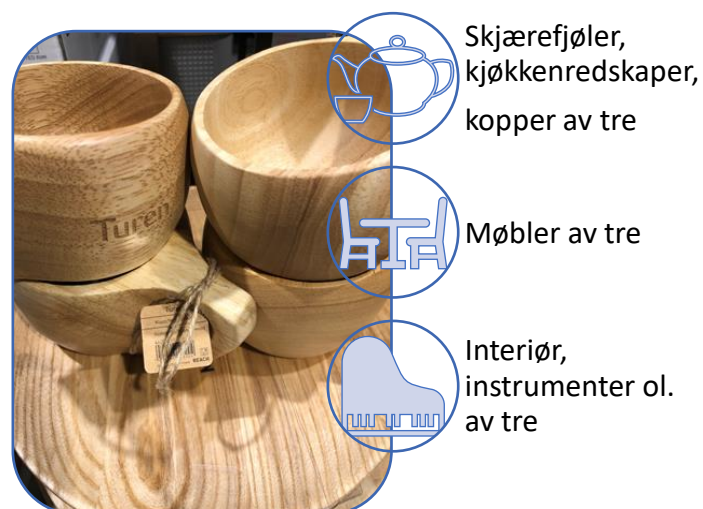
Det er forbudt å importere isolert bark av visse treslag fra visse områder, [se tabell 1](#).

For bark er det krav om plantesunnhetssertifikat ved

- import av jord, dyrkingsmedium, jorddekkings- og jordforbedringsmidler som består helt eller delvis av bark.
- import av isolert bark av *Fraxinus* L. (ask) med opprinnelse i Canada, Japan, Kina, Den demokratiske folkerepublikk Korea, Republikken Korea, Mongolia, Russland, Taiwan og USA,
- import av isolert bark av *Betula* L.(bjørk) med opprinnelse i Canada og USA.

2.5.4 Noen varegrupper er ikke omfattet av sertifikatplikten.

Noen varegrupper, som for eksempel varer av bearbeidet materiale som møbler, har ikke sertifikatplikt. Det er likevel viktig å være oppmerksom dersom skadegjørere skulle følge med import av disse produktene.

Figur 4 Eksempler på produktgrupper som i all hovedsak ikke er omfattet av begrepet «sertifikatpliktig tre».

2.6 Noen varer av tre har spesielle krav knyttet til seg.

Aktuelt regelverk er §§ 17 og 20 og vedlegg 4A i forskrift om plantehelse, og vedlegg 4 i forskrift om tiltak mot *Phytophthora ramorum*.

Noen varer av tre har høyere risiko for å føre med seg regulerte skadegjørere, og vi har derfor noe spesielle krav som må oppfylles før de kan importeres. Selv om en alvorlig skadegjører forekommer i landet du vil importere fra, kan du i mange tilfeller likevel importere varene dersom avsenderlandet innfrir kravene i regelverket. Dette kan for eksempel være at områdene varene kommer fra er kjent å være fritt for skadegjøreren, eller treet har vært behandlet etter godkjente metoder.

2.7 Hva innebærer internkontroll?

Aktuelt regelverk er § 9 i forskrift om plantehelse

Alle virksomheter som importerer sertifikatpliktig tre, plikter å ha internkontroll for plantehelse. Internkontrollen skal blant annet bestå av skriftlige rutiner for hvordan din virksomhet etterlever kravene i regelverket. Dette inkluderer blant annet hvordan dere gjennomfører mottakskontrollen. Se [veileder om internkontroll plantehelse](#).

2.8 Hva vil det si å ha nødvendig kompetanse?

Aktuelt regelverk for dette er § 8 i matloven.

Lederen i din virksomhet skal sørge for at alle ansatte får opplæring og har nødvendig kompetanse for å kunne følge opp regelverket. Med uttrykket «nødvendig kompetanse» menes utdanning, formell opplæring, eller intern opplæring som gjør deg i stand til å gjennomføre oppgavene i tråd med regelverkskravene.

«Nødvendig kompetanse» omfatter blant annet at du skal:

- kunne melde importsendingene inn riktig i skjematjenesten til Mattilsynet, [se kapittel 3](#).
- vite hvordan du gjennomfører en mottakskontroll, [se kapittel 4](#).
- kjenne til skadegjørere som kan følge med varene du importerer, [se kapittel 4.2](#).
- vite når du kan ta i bruk de importerte varene, [se kapittel 5.2](#).
- ha kunnskap om relevant regelverk

Du kan velge å sette bort mottakskontrollen til en annen virksomhet, [se kapittel 4.4](#).

Figur 5 Arbeidstakere som lossere importsendinger, jobber på lageret eller i transporten, må også ha kompetanse. De må kjenne til risikoen for at alvorlige planteskadegjørere kan følge med importsendingen og varsle ved funn.

3 Slik registrer du virksomheten og melder inn importsendinger i skjematjenesten.

All registrering og innmelding av import foregår elektronisk i [Mattilsynets skjematjenester](#). Det er flere skjemaer du må fylle ut i forbindelse med import av tre. Hvordan skjemaene skal fylles ut når du melder inn import er nærmere beskrevet i [Brukerveiledning for import av planter i skjematjenesten](#).

3.1 Du må først registrere deg som importør.

Aktuelt regelverk er § 7 i forskrift om plantehelse

Før du kan begynne å melde inn importsendingene må din virksomhet registrere seg som importør. Skal din virksomhet utføre mottakskontroll etter avtale med en importør, skal dette også registreres i skjematjenesten. [Se brukerveiledning for innmelding av import av planter i skjematjenesten](#) som beskriver hvordan du registrere deg som importør eller mottakskontrollør.

3.2 Import av sertifikatpliktig tre skal forhåndsmeldes til Mattilsynet.

Aktuelt regelverk er §§ 23 og 23d i forskrift om plantehelse

Hver importsending med sertifikatpliktig tre skal forhåndsmeldes til Mattilsynet før varene kommer til mottaksstedet. Regelverket har ingen spesifikke krav om hvor mange dager i forkant du trenger å melde, utover at meldingen må være gjort før varene ankommer. Mattilsynet oppfordrer deg imidlertid til å melde sendingene i god tid før varene kommer til Norge. [Hvilket skjema skal du bruke for å forhåndsmelde import?](#)

Aktuelle varegrupper for trelast og trevare er «Tre (trelast, tømmer, ved, treavfall, flis, treemballasje m.m.) av *Coniferales* (bartrær)» og «Tre (trelast, tømmer, ved, treavfall, flis, treemballasje m.m.) av annet enn *Coniferales* (bartrær)». Etter å ha valgt varegruppe må du i neste meny spesifisere treslag.

3.3 Kan innmeldingen av import settes bort til noen andre, f.eks. en speditør?

Aktuelt regelverk er § 23 i forskrift om plantehelse

Ja, en importør kan gi en speditør tillatelse til å melde inn importsendinger for seg. Det er viktig at det er god kommunikasjon mellom importør og speditør slik at sendingen blir meldt inn og mottakskontrollen blir bekreftet gjennomført til riktig tidspunkt. Selv om det er speditøren som tar seg av innmeldingen i skjematjenesten, er det du som importør som er ansvarlig for at det blir meldt inn riktig. For at speditøren skal kunne melde importsendingene for deg, må du først gi dem tillatelse i skjematjenesten. Hvordan du går frem for å gjøre dette finner du en oppskrift på i [brukerveilederen om innmelding av import](#) på våre nettsider.

4 Mottakskontroll

Aktuelt regelverk er § 23b i forskrift om plantehelse og Matloven § 18

Mottakskontrollen av importpartiet er et av dine viktigste tiltak for å hindre introduksjon og spredning av planteskadegjørere. Du må kontrollere at sendingen er i samsvar med importkravene.

Kort oppsummert består mottakskontrollen av tre deler:

- [Dokumentkontroll](#): Kontroller at dokumentene som følger sendingen, er riktig utfylt.
- [Identitetskontroll](#): Kontroller at sendingens innhold samsvarer med sertifikatet.
- [Fysisk kontroll](#): Kontroller at varene i sendingen ikke har tegn på skadegjørere, at de har fått den behandlingen som kreves, og at de er merket på riktig måte.

4.1 Dokumentkontroll

Aktuelt regelverk er forskrift om plantehelse §§ 19 og 20

4.1.1 Plantesunnhetssertifikat

Alle importsendinger med sertifikatpliktig tre skal følges av et orginialt plantesunnhetssertifikat. Du må kontrollere at plantesunnhetssertifikatet er riktig utfylt og dekker hele sendingen. Sertifikatet er utstedt av eksportlandets planteinspeksjonstjeneste, og skal bekrefte at treet i sendingen innfrir norske importkrav. Eksportlandet dokumenterer blant annet at varen er funnet fri for planteskadegjørere som er nevnt i vårt regelverk. Plantesunnhetssertifikatet er laget etter en internasjonal standard kalt ISPM nr. 12. Se hvordan du kontrollerer et plantesunnhetssertifikat i [Figur 6](#) og [Figur 7](#).

4.1.2 Reeksportsertifikat

Reeksportsertifikatet er et plantesunnhetssertifikat som brukes når avsenderlandet er et annet enn opprinnelseslandet for treet/tømmeret. Da utsteder avsenderlandet et reeksportsertifikat som igjen viser til egne plantesunnhetssertifikat fra hvert av landene som varene i sendingen opprinner fra. For noen trevarer er det spesielle krav som skal oppfylles i opprinnelseslandet, mens noen ganger kan de oppfylles i avsenderlandet. Du kan lese mer om import på reeksportsertifikat i **vedlegg 2** i [veileder for import av planter](#).

4.1.3 Hvordan kontrollerer du at plantesunnhetssertifikatet er riktig?

I [Figur 6](#) og [Figur 7](#) beskriver vi i korte trekk hvordan du kontrollerer plantesunnhetssertifikatet.

Du kan ikke melde inn at mottakskontrollen er gjennomført dersom noe av informasjonen på sertifikatet er feil. Meld fra til Mattilsynet om du har fått et plantesunnhetssertifikat med feil eller mangler.

UNITED STATES DEPARTMENT OF AGRICULTURE ANIMAL AND PLANT HEALTH INSPECTION SERVICE PLANT HEALTH INSPECTION AND QUARANTINE		FOR OFFICIAL USE ONLY	
EXPORT CERTIFICATE		PLACE OF ISSUE Carlisle, Pennsylvania	
ISSUING ORGANIZATION(S) OF		NO. F-F-42041-08302889-7-N	
		DATE INSPECTED May 08, 2019	
CERTIFICATION			
This is to certify that the plants, plant product or other regulated articles described herein have been tested according to appropriate official procedures and are considered to be free from the quarantine pests of the importing contracting party and to conform with the current phytosanitary requirements of the importing country, including those for regulated non-quarantine pests.			
DISINFESTATION AND/OR DISINFECTION TREATMENT			
1. DATE *****		2. TREATMENT *****	
3. CHEMICAL (active ingredient) *****		4. DURATION AND TEMPERATURE *****	
5. CONCENTRATION *****		6. ADDITIONAL INFORMATION *****	
DESCRIPTION OF THE CONSIGNMENT			
7. NAME AND ADDRESS OF THE EXPORTER PRIMEWOOD LUMBER		8. DECLARED NAME AND ADDRESS OF THE CONSIGNEE FRITZOE ENGROS AS PO BOX 2055 STUBBEROD N-3255 LARVIK, Norway	
9. NAME OF PRODUCE AND QUANTITY DECLARED (1) 13336 Board Feet White oak (Kiln dried lumber) ***** *****		10. BOTANICAL NAME OF PLANTS (1) Quercus alba ***** *****	
11. NUMBER AND DESCRIPTION OF PACKAGES (1) 16 BUNDLES ***** ***** ***** *****		12. DISTINGUISHING MARKS (1) GREEN ENDS, KD, PRIMEWOOD MSKU0138159, BUNDLES SEAL #S: 260642, 260632, 260631, 260635, 260636, 260634, 260638, 260633, 260640, 260639 ***** *****	

Er eksportør fra det samme landet som utsteder sertifikatet?

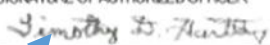
Er riktig mottaker og avsender ført opp?
 Eksportør og importør av varene skal være ført opp i disse rubrikkene.

Er alle treslagene i sendingen oppgitt i sertifikatet?

Er alle varegruppene og riktig mengde oppgitt i sertifikatet?
 Kontroller at opplysningene på sertifikatet stemmer med sendingen du har mottatt.

Figur 6 Eksempel på hvordan et plantesunnhetssertifikat ser ut, og hva som skal kontrolleres. Dette er første halvdel av sertifikatet.

Er riktig opprinnelsesland oppgitt?

13. PLACE OF ORIGIN (1-2) North Carolina, USA ***** ***** ***** *****		CONVEYANCE Ocean Vessel
15. DECLARED POINT OF ENTRY LARVIK		
WARNING: Any alteration, forgery, or unauthorized use of this phytosanitary certificate is subject to civil penalties of up to \$250,000 (7 U.S.C. Section 7734(b)) or punishable by a fine of not more than \$10,000, or imprisonment of not more than 5 years, or both (18 U.S.C. Section 1001).		
ADDITIONAL DECLARATION		
	The wood has been stripped of its bark. There is evidence by a mark, "Kiln-dried" internationally recognised mark, put on the sawn wood or on its packaging in accordance with commercial usage, that the sawn wood has undergone kiln-drying to below 20% moisture content expressed as a percentage of dry matter, at time of manufacture, achieved through a specific time/temperature schedule.	
16. DATE ISSUED August 01, 2021	17. NAME OF AUTHORIZED OFFICER (Type or Print) Timothy D. Hartley	18. SIGNATURE OF AUTHORIZED OFFICER
No liability shall attach to the USDA or to any officer or representative of the USDA with respect to this certificate.		

Krever sendingen tilleggserklæring?

Hvor gammelt er sertifikatet, og er det signert og stemplet?

Sertifikatet skal være utstedt tidligst 14 dager før varene sendes. Sertifikatet skal være signert og stemplet av plantehelsemyndigheten i eksportlandet. I dette sertifikatet fra USA er det elektronisk signering, og QR -kode.

Figur 7 Eksempel på hvordan et plantesunnhetssertifikat ser ut, og hva som skal kontrolleres. Dette er andre halvdel av sertifikatet.

4.1.4 Du må kontrollere alle vedleggene til sertifikatet.

Aktuelt regelverk er § 20 i forskrift om plantehelse

Plantesunnhetssertifikater kan ha vedlegg i form av bekreftede fortegnelser. Sertifikatet skal da referere til vedleggene og hvor mange sider de inneholder, dersom vedleggene er på mer enn én side. Et vedlegg som har flere sider, skal være nummerert. Alle sidene i et vedlegg skal ha påført sertifikatnummeret, og være datert, signert og stemplet som sertifikatet.

4.1.5 Du må kontrollere at opprinnelsesland er ført opp på sertifikatet.

Aktuelt regelverk er § 20 i forskrift om plantehelse

Opprinnelseslandet til varen blir på et ordinært plantesunnhetssertifikat vanligvis oppgitt i rubrikken "Place of origin". På et plantesunnhetssertifikat som omfatter varer der opprinnelseslandet er forskjellig fra avsenderlandet, skal opprinnelseslandet oppgis i parentes etter eksportlandet i rubrikken «place of origin» ((f.eks. slik: Tyskland (Estland)). Dersom sunnhetssertifikatet omfatter varer fra flere opprinnelsesland, skal opprinnelseslandet oppgis for hver enkelt vare. Hvis det er lite plass kan dette være oppgitt i feltet for nærmere beskrivelse av sendingen, eller i vedlegg til sertifikatet. Du må også kontrollere at eksportør har adresse i det landet som utsteder plantesunnhetssertifikatet.

4.1.6 Du må kontrollere om riktig tilleggserklæring står oppført på sertifikatet.

Aktuelt regelverk er plantehelsforskriften § 20 og vedlegg 4A samt forskrift om tiltak mot *Phytophthora ramorum*, vedlegg 4.

Noen trevarer må oppfylle spesielle krav i opprinnelseslandet før importen. Disse kravene finner du i [vedlegg 4A i forskrift om plantehelse](#) og i [vedlegg 4 i forskrift om tiltak mot *Phytophthora ramorum*](#).

Noen av kravene kan oppfylles på alternative måter, og hvilket alternativ som er oppfylt for aktuell sending skal angis som en tilleggserklæring på plantesunnhetssertifikatet. Du må kontrollere at alle aktuelle tilleggserklæringer er ført opp på sertifikatet. Tilleggserklæringer skal være ført opp i feltet «Additional declarations» (som vist i på plantesunnhetssertifikatet i [Figur 7](#)).

Det kan også være krav om at andre forhold ved sendingen skal angis i feltet «additional declaration», for eksempel kan det i noen tilfeller være krav om at produksjonsstedet for det sertifikatpliktige treet skal være oppgitt.

Du finner mer informasjon om tilleggserklæringer i en egen [veileder for tilleggserklæringer på importsertifikater](#) på våre nettsider.

Du kan se de tilleggserklæringene som er aktuelle ved import av sertifikatpliktig tre og bark, i [vedlegg 1](#) her i denne veilederen.

4.1.7 Hva gjør du om plantesunnhetssertifikatet er feil?

Aktuelt regelverk er §§ 19 og 20 i forskrift om plantehelse

Du kan ikke melde inn at mottakskontrollen er gjennomført uten at sendingen er fulgt av et riktig utfylt plantesunnhetssertifikat. Har du mottatt et sertifikat med feil eller mangler, må du prøve å få tak i et erstatningssertifikat for sendingen. Dette erstatningssertifikatet skal ha en tilleggserklæring som viser til hvilket sertifikat det erstatter. Se etter følgende tekst i rubrikk 11 for tilleggserklæringer (additional declarations):

«THIS CERTIFICATE REPLACES AND CANCELS PHYTOSANITARY CERTIFICATE NO XX [NUMMER PÅ SERTIFIKATET SOM ER FEIL], ISSUED ON XX [DATO]»

Dersom du har skaffet et erstatningssertifikat, må sendingen meldes inn på nytt. Meld fra til Mattilsynet om at den opprinnelige meldingen trekkes tilbake, og at du har meldt inn sendingen på nytt med riktig sertifikat. I noen tilfeller vil Mattilsynet notisere avsenderlandet om feilen i det opprinnelige sertifikatet.

Dersom du ikke får et erstatningssertifikat med de riktige opplysningene, må du kontakte Mattilsynet. Du skal ikke krysse av i skjematjenesten for å bekrefte mottakskontrollen.

4.1.8 Hva gjør du om originalt plantesunnhetssertifikat ikke følger sendingen?

Aktuelt regelverk er §§ 19 og 20 i forskrift om plantehelse

Den som skal gjennomføre mottakskontrollen skal motta det originale plantesunnhetssertifikatet. Uten originalt plantesunnhetssertifikat kan ikke mottakskontrollen gjennomføres i samsvar med regelverket. Undersøk med transportøren eller speditøren hvor sertifikatet er. Er det originale sunnhetssertifikatet forsvunnet, må du prøve å få tak i et erstatningssertifikat. Dersom originalt sunnhetssertifikat ikke kan fremvises, skal du ikke bekrefte i skjematjenesten for gjennomført mottakskontroll. Kontakt Mattilsynet.

4.1.9 Hvor lenge må du oppbevare sertifikatene?

Aktuelt regelverk er § 25 i forskrift om plantehelse

Du som importør skal oppbevare plantesunnhetssertifikatene, eller reeksportsertifikatene, i original i minst 3 år. Dette gjelder også eventuelle vedlegg til sertifikatet.

4.2 Identitetskontroll - hvordan kontrollerer du at sendingen er i samsvar med sertifikatet?

Aktuelt regelverk er forskrift om plantehelse §§ 23b

I mottakskontrollen må du kontrollere at det som er oppført på sertifikatet stemmer overens med sendingen du har mottatt. Har du eksempelvis fått andre arter av tre, eller en annen mengde enn det som er oppført på sertifikatet, så er dette et regelverksbrudd. **Ved import av flis er dette spesielt viktig å kontrollere fordi slike sendinger ofte består av flere treslag.**

Du kan ikke bekrefte at mottakskontrollen er gjennomført dersom det er avvik i identitetskontrollen. Oppdager du avvik må du kontakte Mattilsynet.

4.3 Fysisk kontroll av sendingen.

Aktuelt regelverk er § 18 i matloven §§ 4, 16, 17 og vedlegg 1, 2 og 4A i forskrift om plantehelse. Forskrift om *Phytophthora ramorum*, vedlegg 4. I tillegg til Matloven § 8 om opplæring og kompetanse og §§ 23b og 9 i forskrift om plantehelse når det gjelder hvor stor del av sendingen som bør kontrolleres.

4.3.1 Hva bør du se etter ved fysisk kontroll av varepartiet?

I mottakskontrollen skal du sjekke at varene du importerer kan regnes som frie for regulerte skadegjørere, og at de er i samsvar med de øvrige importbestemmelsene gitt i eller i samsvar med [Forskrift om plantehelse](#) og [Forskrift om tiltak mot *Phytophthora ramorum*](#).

Planteskadegjørerne som er listet i [vedlegg 1 og 2 i forskrift om plantehelse](#), er forbudt å innføre og spre. Dette er organismer som blant annet insekter, virus, bakterier, sopper og nematoder. De regulerte skadegjørerne er vanskelige å bekjempe og kan gi store skader både for planteproduksjonen og miljøet om de får etablere og spre seg.

Siden det er mange skadegjørere på disse listene, er det viktige at du setter deg inn i hvilke skadegjørere som kan angripe og spres med det tømmeret og andre tre-produkter du importerer.

I tillegg skal du kontrollere fysisk at sendingen er i henhold til andre krav i regelverk som krav til merking, flis-størrelse, avbarking, trefuktighet osv.

Figur 8 Kontroll av trefuktighet i en importsending.

I matloven er «planteskadegjørere som kan gi vesentlige samfunnsmessige konsekvenser» det samme som karanteneskadegjørere.

I tabell 3 har vi listet opp noe av det du bør se etter i den fysiske mottakskontrollen.

Tabell 3. Hva bør du se etter ved fysisk kontroll av varepartiet?

Fysisk kontroll av vareparti	Utdyping
Følger det levende eller døde insekter med sendingen?	Se etter biller og andre insekter som kan krype på gulvet eller i området rundt der varen blir losset. Sjekk alltid konteinere som tømmes. Ta bilder og fang ev. levende insekter, gjerne ved å legge noe over dem og så føre insektet/larven over i et glass med skrulokk eller boks med tett lokk. Ta kontakt med Mattilsynet.
Har varene tegn til angrep av skadegjørere?	Er det avvikende utseende på tre/flis som kan være indikasjon på skadegjørere? Er det tegn på insektsaktivitet: Larveganger, boremel og ekskrementer i larvegangene, samt inngangs- og utgangshull? Er treet misfarget som følge av soppinfeksjon?
Er trefuktigheten iht. til kravene?	Ved import kan det være krav om at trefuktigheten skal være under 20 %, uttrykt i prosent av tørrstoffet. Du bør gjøre stikkprøvekontroller på dette i mottakskontrollen.
Er varene riktig merket?	Det varierer hvor varene merkes, men varene skal være merket med behandlingsmåte. Eksempler på dette ser du i Figur 7. Treemballasje og støttemateriale skal også være merket.
Er det treet avbarket for varer som har krav om det?	For eksempel skal tre av <i>Populus</i> L. (poppel) med opprinnelse i land på det amerikanske kontinent, være avbarket, jf planthelseforskriften vedlegg 4A nr4.
Er naturlig runding fjernet for varer som har krav til å være firkantskjært?	For eksempel skal tre av <i>Quercus</i> L. (eik) med opprinnelse i nordamerikanske land, være skåret slik at den runde overflaten er helt forsvunnet dersom det ikke er offisielt konstatert at annen behandling (desinfeksjon, tørking) er gjennomført, jf planthelseforskriften, vedlegg 4A nr2.
Er størrelsen på trestykkene innenfor kravet til maks størrelse der slike krav finnes?	For eksempel krav om maks størrelse 2,5 cm ved import av flis av visse treslag fra Kina jf plantehelseforskriften vedlegg 4A nr47 c).

Figur 9 Eksempel på ulike måter å merke behandlingsmåte på. Korrekt merking skal kontrolleres i mottakskontrollen.

Noen prinsipper ved fysisk kontroll

- *Kontroller alle varetyper i en sending.*
 - *Prioriter varer som har høyere risiko for karanteneskadegjørere for ekstra nøye kontroll.*
 - *Kontrollerer et tilfeldig utvalg ved å plukke ut varer fra forskjellige steder i sendingen.*
 - *Sett av nok tid og ressurser til å gjennomføre en grundig kontroll.*
-

4.3.2 Hva betyr det at treet skal være avbarket?

Plantehelseforskriften har i mange av sine paragrafer krav om at tre og treemballasje som importeres skal være avbarket. Plantehelserisikoen påvirkes i stor grad av den totale mengden gjenværende bark på den avbarka stokken, som igjen er sterkt påvirket av formen på det runde treet, maskineriet som brukes til å fjerne barken og i mindre grad treslag.

Plantehelseforskriften gir ingen absolutt definisjon på avbarket tre, men vi finner likevel krav som gir en pekepinn på hva som er akseptabelt. Eksempel på dette finner vi i vedlegg 4A nr 39, der det for import av tre av ask med opprinnelse i visse land er angitt:

Avbarking: Treet er avbarket, med unntak av visuelt separate og klart adskilte små barkstykker (uavhengig av antall) som oppfyller ett av følgende krav:

- a i) de er mindre enn 3 cm brede (uansett lengde) eller*
- a ii) hvis de er over 3 cm brede, er overflaten av hvert barkstykke mindre enn 50 cm²*

4.3.3 Plantehelserisiko i noen ulike varegrupper av tre.

Risikoen er for at tømmer og andre produkter av tre har med seg alvorlige planteskadegjørere avhenger av flere ting, for eksempel varetype, bearbeidingsnivå, med eller uten bark og faktorer som treets opprinnelse, alder, art og tiltenkt bruk og eventuell behandling av treverket.

Rundtømmer (stolper, tømmerstokker og påler)

Det er mindre plantehelserisiko dersom barken er fjernet. Effekten vil avhenge av hvor mye av barken og det underliggende trevirke som er fjernet, og på skadedyrgruppe. For eksempel vil fullstendig fjerning av all bark redusere risikoen for angrep av de fleste barkbiller, men det vil i mindre grad påvirke forekomst av insekter som gjemmer seg i dype larveganger, enkelte sopparter og vedboende nematoder.

I mottakskontrollen av tømmer må du ha ekstra oppmerksomhet på områdene rundt foten av treet (evt rotstøtter) og rundt greinnoder fordi dette er attraktive steder for billeangrep og egglegging. Varmebehandling/gassing redusere risikoen både for barklevende skadegjørere, for insekter som lever lenger inne i treet og til en viss grad også for skadelige sopp og nematoder som følger med.

Sagt tre (plater, trelast, tre, kvadratisk tre)

Tre som er saget eller kuttet i lengderetningen har mindre risiko enn rundtømmer fordi det meste av barken og noe av det ytre treet er fjernet og risikoen for de fleste skogsskadegjørere som lever i eller like under barken er eliminert. Noe trelast har fremdeles beholdt en rund flate som kan være med eller uten bark. Tykkelsen på produktet vil også påvirke risikoen, for eksempel vil det ikke være sertifikatkrav på trelast som har tykkelse < 6 mm.

Risikoen reduseres ved lav trefuktighet. For import er det ofte krav om en kombinasjon av varmebehandling og fuktreduksjon. Du bør i mottakskontrollen gjøre stikkprøver for å sjekke at saget tre innfrir eventuelle krav til trefuktighet.

Treflis

Risikoen er større dersom flisen blir brukt direkte i kontakt med vegetasjon, men også for flis til brensel er det risiko knyttet til transport og lagring av varen før forbrenning eller prosessering i Norge. Plantehelserisikoen vil avhenge av størrelse på flisa, jevnhet, med eller uten bark, treslag, opprinnelsessted og hvordan flisen vil bli lagret og brukt. Risikoen er redusert når barken er fjernet og dersom flisa er mindre enn 3 cm i minst to dimensjoner.

Sendinger med flis kan inneholde forskjellige treslag, dyrket på forskjellige tidspunkt under ulike vekstforhold, og treet kan ha forskjellige geografiske opprinnelser. Det kan derfor være betydelig variasjon i flisen på tvers av «varepartiet», og du må prøve å inspisere flisa på en rekke steder over hele sendingen. For sendinger på opptil 20 000 tonn, er det anbefalt å kontrollere minst 20 steder og legge til ett ekstra sted for hvert 1000 tonn over 20 000 opp til maksimalt 100 steder. På hvert sted, bør et minimum på 100 ml eller en håndfull flis være tett inspisert for tegn på skadegjørere.

Stikkprøvebasert kontroll i en stor flissending levner liten statistisk sjans for å påvise en skadegjørere som finnes i lavt antall. Fysiske kontroll av et flisparti er likevel svært viktig for å få et inntrykk av leveransen. Men, for import av flis er det også veldig viktig å kontrollere dokumenter, opprinnelsesland, størrelse på trestykkene, avbarking og lignende.

Ved til brensel

Ved til brensel kan være produsert av lavkvalitets-tre som har høyere risiko for skogsskadegjørere. Risikoen blir imidlertid redusert ved at skadegjørere som er inne i veden ikke vil overleve når veden brennes. Transport og lagring av ved kan likevel være effektive spredningsveier for alvorlige skogsskadegjørere. Du må derfor alltid være observant dersom levende insekter følger med veden du importerer, uavhengig av hvilket land veden kommer fra.

Import av ved til brensel fra visse land krever plantesunnhetssertifikat. Er du importør av sertifikatpliktig ved så må du være registrert importør, melde importen og gjennomføre mottakskontroll [se kap. 2.5](#).

Fra andre land (f.eks. nordiske land og baltiske land som Estland, Latvia og Litauen) er det ikke krav om plantesunnhetssertifikat for import av ved til brensel. Da er det ingen spesifikke krav utover at du må sikre at sendingene ikke inneholder regulerte skadegjørere eller smittebærende emner som er forbudt å importere.

Figur 10. Bjørkeved (tollkode 44.01.12) må følges av et plantesunnhetssertifikat dersom du vil importere veden fra f.eks. Canada eller Italia, men ikke dersom den kommer fra nordiske land eller fra baltiske land som Estland, Latvia og Litauen.

Bark

Det er mange alvorlige planteskadegjørere (insekter, sopp og nematoder) som lever i og under barken på et tre. Import av bark kan derfor representere en høy plantehelserisiko. Regelverket har forholdsvis streng regulering (forbud) ved import av bark fra noen treslag fra visse opprinnelsesområder. For eksempel er det forbudt å importere isolert bark av bartrær fra Portugal og land utenfor Europa. Risikoen vil avhenge av tiltenkt bruk. Infisert bark brukt som jorddekke og voksemedium utgjør den høyeste plantehelserisikoen. Tiltak for å håndtere skadedyrrisiko inkluderer blant annet varmebehandling, fuktreduksjon, kompostering, samt sikring under transport og lagring.

Treemballasje

Det er internasjonalt anerkjent at treemballasje kan innebære høy plantehelserisiko. Treemballasjen kan være laget av tre med lav kvalitet og kanskje også av tre som er utsatt for skadedyrangrep. Derfor må treemballasje som er i bruk være laget av avbarket tre som er varmebehandlet eller desinfisert, og være merket med et spesifikt merke iht til den internasjonale avtalen ISPM 15 ([se avsnitt 4.3](#)).

Trebaserte bygningsplater

Trebaserte paneler, som finerplater, kryssfiner, sponplater og fiberplater settes sammen med bruk av varme, trykk og lim og produksjonen vil ødelegge eventuelle skogsskadegjørere i treet. Men, være likevel observant på om nyere prosesser som bruker lavere temperaturer, mer miljøvennlig lim eller annet trykk er akseptabelt for å eliminere eventuelle skadegjørere i treet.

4.3.4 Du må vite hvilke skadegjørere du skal se etter.

Du som gjennomfører mottakskontrollen, må ha kunnskap om hvilke karanteneskadegjørere som er relevante for varene dere importerer, og hvordan du kjenner igjen symptomene på disse.

Risikoene knyttet til import av tømmer, trelast, flis, bark og andre treprodukter er ført og fremst knyttet til insekter som legger egg på bark, barkbiller, treveps, vedboende insekter, vedboende nematoder, og visse sopp med spredningsstadier som kan transporteres med treet. Ingen av bakteriene eller fytoplasmaene listet i vedlegg 1 og 2 i plantehelseforskriften er kjent å spres med tre. Det er også liten risiko for spredning av virus eller viruslignende organismer fra tømmer og andre treprodukter til omgivelsene. På de neste sidene ser du noen eksempler på karanteneskadegjørere som kan følge med import av tømmer og andre treprodukter.

Praktbiller

Figur 11 Larvene til praktbiller lager karakteristiske slyngende ganger i veden og de voksne billene lager D-formet utgangshull når de forlater treet. (Foto: D. A. Herms, The Ohio State University (US), EPPO).

Praktbillene kan følge med flis og tømmer, men også med ved til brensel og med trelast saget eller kuttet i lengderetningen (lavere risiko). Treflis består oftest av en blanding av ulike treslag, og det kan være vanskelig å fastslå om store volum av løvtræflis inneholder et bestemt treslag eller ikke. Vær derfor spesielt oppmerksom ved import av løvtræflis fra land der de to glansbillene nedenfor forekommer.

[Amerikansk bjørkepraktbille \(*Agrilus anxius*\)](#) er en svært alvorlig skadegjører på bjørk. Blir den innført til Norge vil den sannsynligvis kunne etablere seg og drepe bjørk over store områder her i landet. De økonomiske og miljømessige konsekvensene kan bli svært store. Tilsvarende er [Asiatisk askepraktbille \(*Agrilus planipennis*\)](#) er en alvorlig skadegjører på ask som vi ikke ønsker introdusert til Norge.

Trebukker (*long horn beetels*)

Trebukker spres med infisert tre, både rundtømmer, saga tre og med paller og annen treemballasje som ikke er behandlet i overensstemmelse med ISPM-15 standarden. Både larver og pupper kan overleve i treet og flyge ut i omgivelsene som voksne biller. I mottakskontrollen må du være spesielt oppmerksom på biller, larver, larveganger med boremel, sirkelrunde utgangshull i tre og treemballasje importert fra Portugal, Asia og Nord-Amerika.

Figur 12 Voksen eksemplar av Asiatisk løvtrebukk og larve av Asiatisk sitrustrebukk (foto: M. Maspero, EPPO). Furubukk med sirkelrundt utgangshull (Foto: NIBIO).

[Asiatisk løvtrebukk](#) (*Anoplophora glabripennis*) og [Asiatisk sitrustrebukk](#) (*Anoplophora chinensis*) er alvorlige skadegjørere som hittil aldri er funnet i Norge. De har et stort vertplanteregister og vil ved introduksjon kunne føre til omfattende ødeleggelser i løvtreskog og grøntmiljø her i landet. I mottakskontrollen kan du se etter levende biller, sirkelrunde utgangshull (10–20 mm) og boremel/ekskremitter. Det kan ta flere år fra eggene blir lagt til de voksne billene kryper ut av treet.

[Monocamus spp.](#) (furubukker) er en viktig vektor for furuvednematode (*Bursaphelenchus xylophilus*). Ikke-europeiske arter av *Monocamus* spp. er regulert som karanteneskadegjørere i plantehelseforskriften.

Barkbiller (*Scolytidae*) og snutebiller (*Pissoides* sp.) – ikke Europeiske arter

Barkbiller (*Scolytidae*) er små biller (2-8 mm) som lever i døde eller døende trær. Noen få arter har stor økonomisk betydning fordi de kan gjøre skade på levende trær. Vi er urolige for introduksjon av andre arter av barkbiller enn de som allerede finnes i Norge. I Nord-Amerika er det store angrep av *Dendroctonus ponderosae* («mountain pine beetle») og *D. frontalis* («southern pine beetle») i furu. Disse barkbillene vil trolig også gjøre stor skade i norsk furuskog og påvirke både skogøkonomien, skogøkosystemer og artsmangfoldet dersom de blir introdusert. Det er forbudt å innføre barkbiller (*Scolytidae* spp.) når de følger tre med bark og isolert bark av *Coniferales* (bartrær) med opprinnelse i ikke-europeiske land.

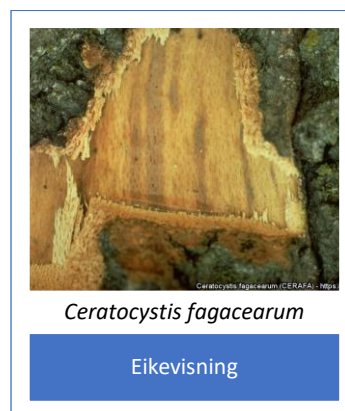

Også for snutebiller (*Pissoides* spp.) har vi tilsvarende regulering av ikke-europeiske arter. Vær derfor oppmerksom både på barkbiller og snutebiller når du importerer tre med bark og isolert bark av *Coniferales* (*bartrær*) fra land utenom Europa (jf. Plantehelsetforskriften vedlegg 2).

Figur 13 Alle barkbiller (*Scolytidae* spp.) og snutebiller (*Pissoides* spp.) som følger med planter, tre og bark med opprinnelse i ikke-europeisk land er omfattet av regulering i plantehelsetforskriften. (Foto: G.D.Amman – USDA (US), EPPO).

Sopp

Ved import av tømmer og andre treprodukter vil soppangrep vil være synlig som misfarging eller deformering av bark/tre som følge av at soppen har startet nedbryting av treverket.

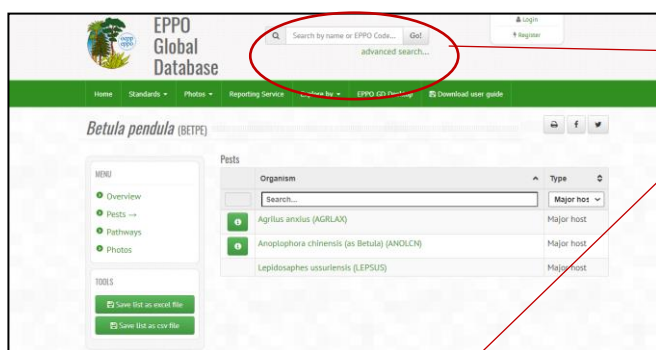

Figur 14 Eksempel på karanteneskadegjørere som kan følge import av tre. (Foto: 1) EPPO, 2) J.N. Gibbs - Forestry Commission (GB), EPPO).

4.4 Hvor kan du lære mer om skadegjørerne?

For å kunne kjenne igjen skadegjørerne og oppdage dem på et tidlig tidspunkt, er det viktig å kjenne til biologien deres. Importøren har ansvar for at den som utfører mottakskontrollen har kompetanse på de relevante skadegjørerne. Du kan lese mer om skadegjørerne ved å lete dem opp på lenke nedenfor. Det kan også være aktuelt å delta på kurs om mottakskontroll.

- [NIBIOs plantevernleksikon](#)
- [Skogskadedatabase - NIBIO](#)
- [EPPOs Global database over planteskadegjørere \(kun på engelsk\)](#)
- [Generell informasjon om planteskadegjørere på Mattilsynet.no](#)
 - [Asiatisk løvtrebukk \(*Anoplophora glabripennis*\)](#)
 - [Asiatisk sitrustrebukk \(*Anoplophora chinensis*\)](#)
 - [Amerikansk bjørkepraktbille \(*Agrilus anxius*\)](#)
 - [Asiatisk askepraktbille \(*Agrilus planipennis*\)](#)
 - [Plakat: Hold disse billene ute av Norge \(kan henges opp på arbeidsplassen\)](#)
- [Hold øye med Monocamustrebukk](#)
- [Insekter i ved](#)
- [Phytosanitary procedures PM 3/87 \(1\) Monitoring and consignment inspection of wood chips, hogwood and bark for quarantine pests](#). Bilder og informasjon om risiko.
- [NIBIO: Import av tømmer og andre treprodukter som innførselsvei for fremmede insekter, sopp og planter - trendanalyse av importstatistikk \(unit.no\)](#)
- [ISPM 39. International movement of wood \(fao.org\)](#)
- [EPPO Study on wood commodities \(other than round wood, sawn wood and manufactured items](#)

Søk etter skadegjørere eller treslag

Figur 15 [EPPO Global Database](#) kan brukes for å skaffe informasjon av aktuelle skadegjørere. Her finner du lenker til bilder, informasjon om hvilke land skadegjøreren opptrer i og om den er regulert m.m. Du kan søke både på aktuell skadegjørere eller på vertsplante. Her har vi søkt på bjørk (*Betula*), og får opp aktuelle skadegjørere.

4.5 Hva gjør du om du oppdager karanteneskadegjørere?

Aktuelt regelverk er §§ 6 og 18 i matloven og § 38 i forskrift om plantehelse

Ved mistanke om funn av en karanteneskadegjører skal du straks varsle Mattilsynet. Du skal fryse situasjonen slik at smitte ikke kan spres, og ikke flytte på varene. Det er ikke tillatt å omsette varer med mistanke om karanteneskadegjørere. Det er straffbart å flytte eller omsette varer med mistanke om funn av en alvorlig skadegjører, jf. matloven §28.

Du kan kontakte Mattilsynet ved å:

- ringe 22 40 00 00
- trykke på «varsle oss» på mattilsynet.no
- trykke «send beskjed» i skjematjenesten
- sende e-post til postmottak@mattilsynet.no

4.6 Du må også se etter skadegjørere som ikke er nevnt i regelverket.

Aktuelt regelverk er § 17 i forskrift om plantehelse.

Tømmer og andre treprodukter som du importerer skal også være praktisk talt fri for andre skadegjørere enn dem som er nevnt i regelverket.

Meld fra til Mattilsynet dersom du finner levende insekter eller fysiske spor.

Mange insektarter er ganske like, og det er ikke så enkelt å skille dem fra hverandre.

Meld derfor alltid fra til Mattilsynet når du finner trelevende insekter i en importsending. Ta også kontakt om du er i tvil om skadebilder.

Figur 16. Det er en god regel å melde fra dersom du observerer trelevende insekter i importsendingen.

4.7 Hvor skal den fysiske mottakskontrollen gjennomføres?

Den fysiske kontrollen skal foregå på et sted eller i et lokale, som er egnet til dette. Som oftest bør tømmer og andre treprodukter kontrolleres der varepartiet blir losset første gangen, fordi det er her spredningsfaren er størst for levende insekter som følger med sendingen.

I noen tilfeller (for eksempel med ved import av treemballasje som følger importsendinger), kan det likevel være en fordel å gjennomføre kontrollen der varen skal pakkes ut for å få god nok tilgang for kontrollere treproduktene.

Figur 17 Spredningsfaren for levende insekter er størst der varepartiet blir losset første gang

4.8 Du må ivareta HMS.

Fysisk inspeksjon av tømmer, trelast og flis kan involvere risiko for helse, miljø og sikkerhet. Følg derfor alltid de HMS-regler som er relevante for din virksomhet.

4.9 Du må også kontrollere treemballasjen som følger importsendinger.

Dersom de **importerte varene dine kommer på treemballasje**, skal denne kontrolleres i mottakskontrollen. Du kan lese mer om import av treemballasje [på våre nettsider](#). I henhold til den internasjonale standarden ISPM nr. 15, vil treemballasje som er i bruk eller har vært brukt, ikke falle inn under «sertifikatpliktig tre». Sertifikatplikten vil gjelde dersom du importerer ny treemballasje som ikke er behandlet eller merket i henhold til ISPM nr. 15.

Du må også kontrollere **dunnasjen** siden denne er omfattet av definisjonen på treemballasje. Dunnasjen skal som hovedregel alltid være ISPM15-merket. Men, det er unntak for sendinger av tre (tømmer/trelast) som er fulgt av dunnasje om er laga av tre av samme type og kvalitet, og som innfrir de samme fytosanitære kravene (f.eks. varmebehandling) som treet i resten av sendingen.

Dette må du gjøre hvis ISPM 15-merket mangler på importert treemballasje.

- Ta kontakt med Mattilsynet. Ta også kontakt dersom du finner insekter eller spor av insekter i treemballasjen (larveganger, hull eller spor etter gnaging).
- Sørg for at treemballasjen blir brent så fort som mulig.
- Kontakt din leverandør og informer om hvordan treemballasjen skal være behandlet og merket, slik at neste importsending blir korrekt.

Figur 18: Eksempel på ISPM 15-merket dunnasje.

Fakta om

treemballasje som følger med importerte varer

Du som importerer varer må sjekke at treemballasjen har et merke som dette (ISPM 15-merke). Det garanterer at treemballasjen har gjennomgått en behandling som tar livet av eventuelle skadegjørere, som f.eks. asiatisk løvtrebukk. Merket skal være lesbart, synlig og permanent.
Foto: EPPD

Emballasje laget av tre er perfekte gjømmesteder for insekter og andre skadegjørere. Insekter som ikke hører hjemme i norsk natur kan gjøre stor skade. Sjekk derfor at all treemballasje på dine importvarer er merket med ISPM 15-merket.

DU MÅ SJEKKE
Kasser, paller, tromler, lastebrett og støttmateriale laget av tre.

DU TRENGER IKKE Å SJEKKE

- tre med tykkelse på 6 millimeter eller mindre
- bearbeidet tre produsert med lim, varme og trykk, slik som kryssfiner, OSB-plater og treull.

Insektene vil ikke overleve i disse materialene.

DETTE MÅ DU GJØRE HVIS ISPM 15-MERKET MANGLER PÅ IMPORTERT TREEMBALLASJE

- Ta kontakt med Mattilsynet. Ta også kontakt dersom du finner insekter eller spor av insekter i treemballasjen (larveganger, hull eller spor etter gnaging).
- Sørg for at treemballasjen blir brent så fort som mulig.
- Kontakt din leverandør og informer om hvordan treemballasjen skal være behandlet og merket, slik at neste importsending blir korrekt.

MER INFORMASJON
Mer informasjon om treemballasje finner du på vår temaside Treemballasje | Mattilsynet.

LURER DU PÅ NOE?
Ta kontakt med oss, tlf. 22 40 00 00 eller postmottak@mattilsynet.no

Ta gjerne kontakt med ditt lokale Mattilsyn på telefon 22 40 00 00. www.mattilsynet.no

Februar 2021

Figur 19 Fakta om treemballasje som følger importerte varer. Lenke til [norsk](#) og [engelsk](#) versjon.

4.10 Kan mottakskontrollen settes bort til noen andre?

Aktuelt regelverk er § 23b i forskrift om plantehelse

Du som importør kan avtale at en annen virksomhet gjennomfører hele eller deler av mottakskontrollen. Dere må ha en skriftlig avtale hvor ansvarforholdet kommer frem, og om mottakskontrolløren skal gjennomføre hele, eller deler av kontrollen.

Virksomheten som skal gjennomføre mottakskontrollen, må

- være registrert som mottakskontrollør hos Mattilsynet
- ha internkontroll, kunnskap om det relevante regelverket og kompetanse
- kunne gjennomføre alle delene av mottakskontrollen, [se kapittel 4](#)

4.11 Hva betyr det at sendingen skal oppbevares samlet?

Aktuelt regelverk er § 23e i forskrift om plantehelse

Varene du mottar i en importsending skal oppbevares samlet, og skal ikke blandes med andre varer, inntil sendingen er frigitt av Mattilsynet. Varene skal stå samlet og på forsvarlig måte, slik at risikoen for spredning av planteskadegjørere er så liten som mulig. Hvordan du gjør dette rent praktisk og hvilke tiltak som er nødvendige må vurderes i hvert enkelt tilfelle, og være en del av internkontrollen.

Figur 20 En importsending skal oppbevares samlet inntil den er frigitt, og må for eksempel ikke blandes med andre varer på lageret.

5 Når mottakskontrollen er gjennomført.

Når mottakskontrollen er gjennomført og det ikke er funnet mangler ved sertifikatet eller sendingen, skal du registrere dette i skjematjenesten. Før du kan ta i bruk eller omsette varene, må sendingen være frigitt av Mattilsynet.

5.1 Hvordan melder du inn at mottakskontrollen er gjennomført?

Du må logge deg inn i skjematjenesten for å bekrefte at mottakskontrollen er gjennomført, uten funn av feil eller mangler. Her skal du fylle ut skjemaet «Bekreft ankomst av planteimport...». Hvordan skjemaet skal fylles ut, er beskrevet stegvis i brukerveilederen som du finner [på denne siden](#). I siste del av skjemaet må du bekrefte at mottakskontrollen er gjennomført, og at vilkårene er oppfylt (se Figur 19).

Bekreft ankomst av planteimport

Sider i skjemaet	Send importbekreftelse
☐ Kontroller opplysninger	Vær oppmerksom på at det kan ta inntil ett minutt å sende inn skjemaet. Unngå derfor å trykke på I Når skjemaet er mottatt, vil du se en kvittering som bekrefter det. Mottakskontroll er gjennomført, og jeg bekrefter at følgende vilkår er oppfylt: 1. Originalt plantesunnhetssertifikat for eksport eller reeksport følger sendingen. 2. Sertifikatets format og utfylling, inkludert vedlegg, er i henhold til plantehelseforskriften § 20. 3. Sendingens eller delsendingens innhold samsvarer med det som er angitt på sertifikatet. 4. Tilleggserklæringer i henhold til krav i plantehelseforskriften eller i forskrift om tiltak mot Phytop feltet for «Additional declaration». 5. Opplysninger om navn eller registreringsnummer på produksjonsstedet i henhold til krav i forskr korrekte og påført sertifikatet. 6. Sendingen eller delsendingen kan regnes å være fri for Phytophthora ramorum og planteskadegj plantehelseforskriften. 7. Sendingen eller delsendingen er fri for forbudsvarer listet i vedlegg 3 i plantehelseforskriften. 8. Importøren oppbevarer originalsertifikatet i minst 3 år. ☒ Jeg aksepterer vilkårene.
☒ Bekreft import	
☒ Send inn	
i Bekreft import er ferdig	Send importbekreftelse

Figur 21. Du må bekrefte at mottakskontrollen er gjennomført og at det ikke er funnet feil eller mangler ved sendingen. Les gjennom vilkårene og huk av for at mottakskontrollen er gjennomført og at vilkårene er oppfylt. Finner du feil eller mangler må du kontakte Mattilsynet.

Du kan ikke bekrefte mottakskontrollen gjennomført dersom		
Du har avdekket feil eller mangler på dokumentene	Det ikke er samsvar mellom det som er oppført på sertifikatet, og de varene som er på leveransen	Du oppdager avvik i den fysiske kontrollen av varepartiet

5.2 Når kan du ta i bruk eller disponere varen?

Aktuelt regelverk er § 23d i forskrift om plantehelse.

Varene kan ikke tas i bruk før de er frigitt av Mattilsynet. Inntil sendingen er frigitt, skal den være samlet, [slik som beskrevet i 4.7.](#)

5.3 Hvordan ser du om Mattilsynet har frigitt sendingen?

For å se status på importsendingene til din virksomhet, må du logge inn i skjematjenesten. Under fanen «Mine saker» kan du se både pågående og avsluttede saker. Om du har bekreftet mottakskontrollen gjennomført og ikke finner den igjen i under pågående saker, så er den blitt flyttet til avsluttede saker. Vil du ha en bekreftelse på at sendingen er frigitt, kan du trykke på «Frigitt» under utfall. Du får da opp en kvittering på at Mattilsynet har frigitt sendingen. For nærmere beskrivelse se [Brukerveiledning for innmelding av import av planter i skjematjenesten.](#)

5.4 Hva kan være grunnen til at en sending ikke er frigitt av Mattilsynet?

Noen importsendinger blir også kontrollert av Mattilsynet. Mattilsynet vil da vente med å frigi sendingen til tilsynet er gjennomført, for eksempel som en inspeksjon hos deg hvor sendingen er. Det er derfor viktig at varene er tilgjengelig for kontroll og ikke flyttes fra mottaksstedet som er oppgitt i innmeldingen av importsendingen.

Figur 22 Noen importsendinger blir kontrollert av Mattilsynet.

5.5 Kontroll av importsendinger på «samlesertifikater».

Begrepet «samlesertifikater» brukes gjerne om et plantesunnhetssertifikat som dekker en importsending med varer til flere importører. Dette er som regel ikke aktuelt for import av sertifikatpliktig tre. Vi har derfor ikke tatt det inn i denne veilederen, men du kan lese mer om det i [veileder for import av planter.](#)

6 Kontakt oss

RING OSS PÅ TELEFON 22 40 00 00.

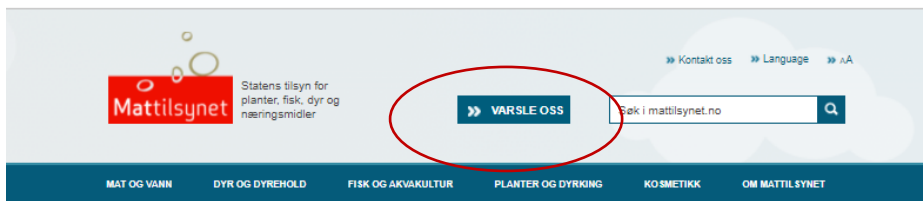
Sentralbordet vart er åpnet hverdager kl. 9.00 – 11.00 og fra 12.00 - 15.00 (12.00 - 14.30 fra 15. mai til 15. september).

SEND E-POST.

E-post sendes til postmottak@mattilsynet.no. For at vi skal kunne formidle forespørselen din til riktig avdeling, må du minst oppgi navn/virksomhet og postnummer. Skriv eventuelt også saksnummer eller annen referanse i emnefeltet.

BRUK VARSLINGSKNAPPEN

Den finner du øverst på våre nettsider: <https://www.mattilsynet.no/varsle/planter>

» All info om
fugleinfluensa

» Slik reiser du med
kjæledyret ditt

» Skjematenester

MELD VIA SKJEMATENESTEN

Hvis du som virksomhet mistenker planteskadegjørere som er oppført i plantehelseforskriften vedlegg 1 og vedlegg 2, skal du varsle via Mattilsynets skjemateneste. Det samme gjelder planteskadegjørere som er regulert i eventuelle andre forskrifter. Bruk skjemaet "Mistanke om sykdomstilfelle/skadegjørere"

Lenke til Mattilsynets skjemateneste: <https://skjema.mattilsynet.no/mats>

7 Vedlegg

7.1 Vedlegg 1 - tilleggserklæringer tre og bark.

Alle særskilte krav som kan være oppfylt på alternative måter (tilleggserklæringer) er nevnt i vedlegg 4A i forskrift om plantehelse og vedlegg i forskrift om tiltak mot *Phytophthora ramorum*.

Tabellen nedenfor oppsummerer de tilleggserklæringene i regelverket som er aktuelle ved import av tre og bark. Tabellen er hentet fra vår [veileder om tilleggserklæringer på importsertifikater](#).

I oversiktens høyre kolonne er de aktuelle tilleggserklæringer under hvert krav med alternativer angitt på engelsk på formen:

Meets the requirements of Annex 4A item X (x) of Regulations relating to plants and measures against pests.

Mange land bruker også en likeverdig form:

The consignment complies with the regulation of 1. December 2000 no. 1333, annex IVA item Xx

I tillegg er det akseptabelt at teksten i punktet er gjengitt ordrett på norsk, svensk, dansk eller engelsk. Det må da komme tydelig frem hvilke krav det gjelder og, når det er alternativer, hvilke alternativer som er oppfylt.

Emne i forskrift om planter og tiltak mot planteskadegjørere	Vedlegg 4A nr.	Alternativer for tilleggserklæring
Tre av <i>Coniferales</i> (bartrær), medregnet tre som ikke har beholdt sin naturlige runde overflate (unntatt treemballasje i henhold til ISPM 15 som er i bruk eller har vært i bruk og flis og spon som helt eller delvis kommer fra bartrær) med opprinnelse i ikke-europeiske land unntatt Canada, Kina, Japan, Korea, Mexico, Taiwan og USA.	1.3	Meets the requirements of Annex 4A item 1.3 (a) of Regulations relating to plants and measures against pests eller Meets the requirements of Annex 4A item 1.3 (b) of Regulations relating to plants and measures against pests
Tre av <i>Castanea</i> Mill. (ekte kastanje) og <i>Quercus</i> L. (eik), herunder tre som ikke har beholdt sin naturlige runde overflate, med opprinnelse i nordamerikanske land. Treemballasje i henhold til ISPM 15 som er i bruk eller har vært i bruk omfattes ikke	2	Meets the requirements of Annex 4A item 2 (a) of Regulations relating to plants and measures against pests eller Meets the requirements of Annex 4A item 2 (b) of Regulations relating to plants and measures against pests eller Meets the requirements of Annex 4A item 2 (c) of Regulations relating to plants and measures against pests eller Meets the requirements of Annex 4A item 2 (d) of Regulations relating to plants and measures against pests

Tre av <i>Castanea</i> Mill. (ekte kastanje), unntatt treemballasje i henhold til ISPM 15 som er i bruk eller har vært i bruk.	3	Meets the requirements of Annex 4A item 3 (a) of Regulations relating to plants and measures against pests eller Meets the requirements of Annex 4A item 3 (b) of Regulations relating to plants and measures against pests
Tre i form av flis og spon, som helt eller delvis kommer fra - <i>Castanea</i> Mill. (ekte kastanje), <i>Populus</i> L. (poppel) og <i>Quercus</i> L. (eik), med opprinnelse i ikke-europeiske land, eller - <i>Coniferales</i> (bartrær) med opprinnelse i ikke-europeiske land unntatt Canada, Kina, Japan, Korea, Taiwan og USA	5	Meets the requirements of Annex 4A item 5 (a) of Regulations relating to plants and measures against pests eller Meets the requirements of Annex 4A item 5 (b) of Regulations relating to plants and measures against pests eller Meets the requirements of Annex 4A item 5 (c) of Regulations relating to plants and measures against pests
Tre, medregnet tre som ikke har bevart sin naturlige runde overflate, av <i>Fraxinus</i> L. (ask) unntatt tre i form av - flis, spon og treavfall som helt eller delvis stammer fra <i>Fraxinus</i> L. (ask) og - treemballasje i henhold til ISPM 15 som er i bruk eller har vært i bruk, med unntak av støttemateriale i sendinger av tre, bestående av tre av samme type og kvalitet som treet av <i>Fraxinus</i> L. (ask) i sendingen, og som oppfyller de samme kravene som treet i sendingen med opprinnelse i Canada, Japan, Kina, Den demokratiske folkerepublikk Korea, Republikken Korea, Mongolia, Russland, Taiwan og USA.	39	Meets the requirements of Annex 4A item 39 alternative 1(b i) of Regulations relating to plants and measures against pests eller Meets the requirements of Annex 4A item 39 alternative 1 (b ii) of Regulations relating to plants and measures against pests eller Meets the requirements of Annex 4A item 39 alternative 1 (b iii) of Regulations relating to plants and measures against pests eller Meets the requirements of Annex 4A item 39 alternative 2 of Regulations relating to plants and measures against pests eller Meets the requirements of Annex 4A item 39 alternative 3 of Regulations relating to plants and measures against pests eller Meets the requirements of Annex 4A item 39 alternative 4 of Regulations relating to plants and measures against pests. In addition: If alternative 1 is chosen, the name of the area from where the wood originate shall be mentioned on the phytosanitary certificate under the rubric “additional declarations” If alternative 4 is chosen, the statement “In accordance with the requirements of regulations relating to plants and measures against pests Annex 4A, No. 39, Alternative 4.” and the bundle number(s) and the name of the approved facility(ies) in USA or Canada shall be included under the heading “Additional declaration” on the phytosanitary certificate

Tre i form av flis, spon og treavfall som helt eller delvis stammer fra <i>Fraxinus</i> L. (ask) med opprinnelse i Canada, Japan, Kina, Den demokratiske folkerepublikk Korea, Republikken Korea, Mongolia, Russland, Taiwan og USA.	40	Meets the requirements of Annex 4A item 40 (b i) of Regulations relating to plants and measures against pests eller Meets the requirements of Annex 4A item 40 (b ii) of Regulations relating to plants and measures against pests eller Meets the requirements of Annex 4A item 40 (b iii) of Regulations relating to plants and measures against pests In addition the name of the area from where the wood originates shall be mentioned on the phytosanitary certificate under the rubric “additional declarations”
Isolert bark av <i>Fraxinus</i> L. (ask) med opprinnelse i Canada, Japan, Kina, Den demokratiske folkerepublikk Korea, Republikken Korea, Mongolia, Russland, Taiwan og USA.	41	Meets the requirements of Annex 4A item 41 (a) of Regulations relating to plants and measures against pests eller Meets the requirements of Annex 4A item 40 (b) of Regulations relating to plants and measures against pests
Tre, medregnet tre som ikke har bevart sin naturlige runde overflate, av <i>Betula</i> L. (bjørk) unntatt tre i form av - flis, spon og treavfall som helt eller delvis stammer fra <i>Betula</i> (L.) (bjørk) og - treemballasje i henhold til ISPM 15 som er i bruk eller har vært i bruk, med unntak av støttemateriale i sendinger av tre, bestående av tre av samme type og kvalitet som treet av <i>Betula</i> L. (bjørk) i sendingen, og som oppfyller de samme kravene som treet i sendingen med opprinnelse i Canada og USA	43	Meets the requirements of Annex 4A item 43 (a) of Regulations relating to plants and measures against pests eller Meets the requirements of Annex 4A item 43 (b) of Regulations relating to plants and measures against pests
Tre, medregnet tre som ikke har bevart sin naturlige runde overflate, av <i>Acer</i> L. (lønn), <i>Aesculus</i> L. (hestekastanje), <i>Albizia</i> Durazz, <i>Alnus</i> Mill. (or), <i>Betula</i> L. (bjørk), <i>Carpinus</i> L. (agnbøk), <i>Cercidiphyllum</i> Siebold et Zucc. (hjertetre), <i>Corylus</i> L. (hassel), <i>Elaeagnus</i> L, <i>Fagus</i> L. (bøk), <i>Fraxinus</i> L. (ask), <i>Koelreuteria</i> Laxm, <i>Morus</i> L., <i>Platanus</i> L. (platan), <i>Populus</i> L. (pære), <i>Salix</i> L. (pil), <i>Tilia</i> L. (lind) og <i>Ulmus</i> L. (alm) unntatt tre i form av - flis, spon og treavfall som helt eller delvis stammer fra disse treslagene og	46	Meets the requirements of Annex 4A item 46 (1) of Regulations relating to plants and measures against pests eller Meets the requirements of Annex 4A item 46 (2) of Regulations relating to plants and measures against pests Meets the requirements of Annex 4A item 46 (3) of Regulations relating to plants and measures against pests eller

- treemballasje i henhold til ISPM 15 som er i bruk eller har vært i bruk, med unntak av støttemateriale i sendinger av tre, bestående av tre av samme type og kvalitet som treet i sendingen, og som oppfyller de samme kravene med opprinnelse i Kina, Den demokratiske folkerepublikk Korea, Republikken Korea og USA		Meets the requirements of Annex 4A item 46 (b) of Regulations relating to plants and measures against pests In addition the name of the area from where the wood originates shall be mentioned on the phytosanitary certificate under the rubric “additional declarations”
Tre i form av flis, spon og treavfall av <i>Acer</i> L. (lønn), <i>Aesculus</i> L. (hestekastanje), <i>Albizia</i> Durazz, <i>Alnus</i> Mill. (or), <i>Betula</i> L. (bjørk), <i>Carpinus</i> L. (agnbøk), <i>Cercidiphyllum</i> Siebold et Zucc. (hjetetre), <i>Corylus</i> L. (hassel), <i>Elaeagnus</i> L, <i>Fagus</i> L. (bøk), <i>Fraxinus</i> L. (ask), <i>Koelreuteria</i> Laxm, <i>Morus</i> L., <i>Platanus</i> L. (platan), <i>Populus</i> L. (pære), <i>Salix</i> L. (pil), <i>Tilia</i> L. (lind) og <i>Ulmus</i> L. (alm) med opprinnelse i Kina, Den demokratiske folkerepublikk Korea, Republikken Korea og USA	47	Meets the requirements of Annex 4A item 47 (1) of Regulations relating to plants and measures against pests eller Meets the requirements of Annex 4A item 47 (2) of Regulations relating to plants and measures against pests eller Meets the requirements of Annex 4A item 47 (3) of Regulations relating to plants and measures against pests eller Meets the requirements of Annex 4A item 47 (b) of Regulations relating to plants and measures against pests eller Meets the requirements of Annex 4A item 47 (c) of Regulations relating to plants and measures against pests
Tre, medregnet tre som ikke har bevart sin naturlige runde overflate, av <i>Acer</i> L. (lønn), <i>Aesculus</i> L. (hestekastanje), <i>Alnus</i> Mill. (or), <i>Betula</i> L. (bjørk), <i>Carpinus</i> L. (agnbøk), <i>Castanea</i> Mill. (ekte kastanje), <i>Casuarina</i> L., <i>Citrus</i> L., <i>Cornus</i> L. (kornell), <i>Corylus</i> L. (hassel), <i>Cotoneaster</i> Medik. (mispel), <i>Crataegus</i> L. (hagtorn), <i>Cryptomeria</i> D. Don., <i>Fagus</i> L. (bøk), <i>Ficus</i> L., <i>Hibiscus</i> L., <i>Juglans</i> L. (valnøtt), <i>Lagerstroemia</i> L., <i>Litchi</i> Sonn., <i>Malus</i> Mill. (eple), <i>Mallotus</i> Lour., <i>Melia</i> L., <i>Morus</i> L., <i>Platanus</i> L. (platan), <i>Populus</i> L. (poppe), <i>Prunus</i> L. (prunus), <i>Pyrus</i> L. (pære), <i>Rosa</i> L. (rose), <i>Salix</i> L. (pil), <i>Ulmus</i> L. (alm), <i>Vaccinium</i> L. og <i>Zanthoxylum</i> L. unntatt tre i form av - flis, spon og treavfall som helt eller delvis stammer fra disse treslagene og - treemballasje i henhold til ISPM 15 som er i bruk eller har vært i bruk, med unntak av støttemateriale i sendinger av tre, bestående av tre av samme type og kvalitet som treet i sendingen, og som oppfyller de samme kravene	48	Meets the requirements of Annex 4A item 48 (1) of Regulations relating to plants and measures against pests eller Meets the requirements of Annex 4A item 48 (2) of Regulations relating to plants and measures against pests Meets the requirements of Annex 4A item 48 (3) of Regulations relating to plants and measures against pests eller Meets the requirements of Annex 4A item 48 (b) of Regulations relating to plants and measures against pests In addition the name of the area from where the wood originates shall be mentioned on the phytosanitary certificate under the rubric “additional declarations”

med opprinnelse i Kina, Den demokratiske folkerepublikk Korea, Republikken Korea, Filippinene, Indonesia, Italia, Japan, Malaysia, Myanmar, Taiwan, Vietnam		
Tre i form av flis, spon og treavfall av <i>Acer</i> L. (lønn), <i>Aesculus</i> L. (hestekastanje), <i>Alnus</i> Mill. (or), <i>Betula</i> L. (bjørk), <i>Carpinus</i> L. (agnbøk), <i>Castanea</i> Mill. (ekte kastanje), <i>Casuarina</i> L., <i>Citrus</i> L., <i>Cornus</i> L. (kornell), <i>Corylus</i> L. (hassel), <i>Cotoneaster</i> Medik. (mispel), <i>Crataegus</i> L. (hagtorn), <i>Cryptomeria</i> D. Don., <i>Fagus</i> L. (bøk), <i>Ficus</i> L., <i>Hibiscus</i> L., <i>Juglands</i> L. (valnøtt), <i>Lagerstroemia</i> L., <i>Litchi</i> Sonn., <i>Malus</i> Mill. (eple), <i>Mallotus</i> Lour., <i>Melia</i> L., <i>Morus</i> L., <i>Platanus</i> L. (platan), <i>Populus</i> L. (poppel), <i>Prunus</i> L. (prunus), <i>Pyrus</i> L. (pære), <i>Rosa</i> L. (rose), <i>Salix</i> L. (pil), <i>Ulmus</i> L. (alm), <i>Vaccinium</i> L. og <i>Zanthoxylum</i> L. med opprinnelse i Kina, Den demokratiske folkerepublikk Korea, Republikken Korea, Filippinene, Indonesia, Italia, Japan, Malaysia, Myanmar, Taiwan, Vietnam	49	Meets the requirements of Annex 4A item 49 (1) of Regulations relating to plants and measures against pests eller Meets the requirements of Annex 4A item 49 (2) of Regulations relating to plants and measures against pests eller Meets the requirements of Annex 4A item 49 (3) of Regulations relating to plants and measures against pests eller Meets the requirements of Annex 4A item 49 (b) of Regulations relating to plants and measures against pests eller Meets the requirements of Annex 4A item 49 (c) of Regulations relating to plants and measures against pests In addition the name of the area from where the wood originates shall be mentioned on the phytosanitary certificate under the rubric “additional declarations”
Emne i forskrift om tiltak mot <i>Phytophthora ramorum</i>	Vedlegg 4	Alternativer for tilleggserklæring
Tre av <i>Acer macrophyllum</i> Pursh., <i>Aesculus californica</i> Nutt., <i>Lithocarpus densiflorus</i> (H & A), <i>Quercus</i> L. og <i>Taxus brevifolia</i> Nutt, med opprinnelse i USA		Meets the requirements of Annex 4 a) of Regulations 17 March 2003 no. 341 on measures against <i>Phytophthora ramorum</i> (Werres <i>et al.</i>, 2001 eller Meets the requirements of Annex 4 b) of Regulations 17 March 2003 no. 341 on measures against <i>Phytophthora ramorum</i> (Werres <i>et al.</i>, 2001 eller Meets the requirements of Annex 4 c) of Regulations 17 March 2003 no. 341 on measures against <i>Phytophthora ramorum</i> (Werres <i>et al.</i>, 2001

• Versjon	• Endret	• Utarbeidet av	• Endring
• 01	• 05.01.2022	• Mattilsynet – hovedkontoret • Seksjon planter og innsatsvarer	• 1. utgave av dokumentet

